

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Znovuzřízení SZÚ (1989-2003)

Po roce 1989 ústav prošel řadou změn, které reflektovaly nové trendy ve společnosti a v preventivní medicíně. V lednu 1990 byl pověřen vedením a poté konkurzem potvrzen ve funkci ředitele, tehdy ještě IHE, prof. MUDr. Bohumil Ticháček, DrSc. Má zásluhu na tom, že se ústav v nových podmínkách vrátil k tradici, původnímu názvu a demokratickým způsobům řízení.

K 1. lednu 1992 byl znovu zřízen Státní zdravotní ústav jako centrální instituce s celostátní působností a s posláním chránit a podporovat veřejné zdraví, zabývat se prevencí nemocí a sledovat vliv životního prostředí na zdravotní stav obyvatelstva.

Kromě základních odborných pracovišť (Centrum zdraví a životních podmínek, Centrum hygieny práce a nemocí z povolání, Centrum epidemiologie a mikrobiologie, Centrum hygieny potravinových řetězců a Centrum hygieny záření) a oddělení (MSP, VTI, experimentálních zvířat) působilo v letech 1992-1994 v SZÚ sedm spolupracujících center WHO a 51 národních referenčních center a laboratoří. Ústav se stal sídlem Ústředí systému monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí. SZÚ byl úzce zapojen do výukových aktivit 3. lékařské fakulty UK a do postgraduální výchovy v základních oborech preventivní medicíny. Od 1. května 1994 byl jmenován novým ředitelem SZÚ doc. MUDr. Jaroslav Kříž.

V 90. letech SZÚ úspěšně navázal na tradice vědecké práce v ústavu, byla úspěšně dokončena více než stovka výzkumných úkolů, dotovaná domácími i zahraničními grantovými agenturami, vzrostla publikační aktivita odborníků, byla zahájena práce na výzkumném záměru Analýza infekčních, environmentálních a behaviorálních zdravotních rizik a jejich prevence. Novou činností se pro SZÚ stala výchova ke zdraví, kterou ústav zajišťuje od roku 1996 po zrušení Národního centra podpory zdraví. SZÚ odborně garantoval realizaci celého projektu Národní program podpory zdraví, připravil národní variantu programu WHO "Zdraví pro všechny v 21. století". Centrum epidemiologie a mikrobiologie zahájilo přípravu na zajišťování činností vyplývajících pro ČR z "Verifikačního protokolu k Úmluvě o zákazu vývoje, výroby a hromadění bakteriologických a toxinových zbraní a o jejich zničení".

Ústav sehrál důležitou roli v dalších celostátních preventivních programech, např. v Akčním plánu zdraví a životního prostředí ČR, v Národním programu boje proti AIDS a v koordinaci prevence jódového deficitu. SZÚ se aktivně podílel na pregraduální a postgraduální výchově a poskytoval rozsáhlou konzultační pomoc pracovníkům v terénu. Vytvářel předpoklady k rozvoji nových směrů práce, jako jsou programy externího hodnocení kvality a mezilaboratorního porovnávání zkoušek. V roce 1999 byla úspěšně dokončena výstavba nového objektu veterinárních služeb v areálu SZÚ, plný provoz s experimentálními zvířaty byl zahájen v roce 2000.

Začátkem roku 2001 požádal doc. Jaroslav Kříž o uvolnění z funkce ředitele SZÚ. Řízením ústavu od 1. července 2001 byl pověřen hlavní hygienik ČR MUDr. Michael Vít, Ph.D.

Koncem roku 2001 vzniklo v SZÚ na základě rozhodnutí ministra zdravotnictví prof. Bohumila Fišera Centrum pro řízení kvality ve zdravotnictví, které se začalo zabývat hodnocením kvality zdravotní péče v rámci zdravotního systému v oblasti klinické a preventivní medicíny.

Koncem roku 2002 vyhlásila ministryně zdravotnictví MUDr. Marie Součková výběrové řízení na obsazení funkce ředitele SZÚ. Na základě výsledků výběrového řízení byl od 1. ledna 2003 ředitelem SZÚ jmenován MUDr. Jaroslav Volf, Ph.D.

Od 1. ledna 2003, v souvislosti s účinností ustanovení § 86 zákona č. 258/2000 Sb., *o ochraně veřejného zdraví*, ve znění zákon č. 320/2002 Sb., se Státní zdravotní ústav stal příspěvkovou organizací. Nový status a příslušná opora v zákoně však nebyly jediné změny, které ovlivnily postavení SZÚ v systému organizace péče o ochranu a podporu veřejného zdraví.